

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Lausunto

05.10.2023

Asia: VN/23497/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

PAM korostaa, että opintotukijärjestelmän pääsääntöinen tehtävä on tukea päätoimista opiskelua. Jo ennen kovan inflaation ja kohonneiden korkojen aikaa opintotuki ei pystynyt vastaamaan päätehtäväänsä kovinkaan hyvin ja sen käyttöaste onkin korkeakouluopiskelijoiden osalta noin 67 % ja ammattiin opiskelevilla 63 %. Noin joka kolmas opiskelija rahoittaa siis opiskelunsa muutoin kuin opintotuella.

PAM esittää, että päätoimista opiskelua ja tehokasta opinnoista valmistumista tukeva opintotukijärjestelmä olisi lainapainotteisuuden sijaan opintorahapainotteisempi ja opintotukikuukausia olisi enemmän. Tämä tukisi paremmin hallitusohjelman kirjauksen toteutumista koulutustason nostamisesta.

PAM esittää, että opintorahan indeksijäädytyksestä tulee pidättäytyä, sillä tämä leikkaus yhdessä asumistuen leikkauksen kanssa heikentävät merkittävästi opiskelijoiden kuukausittaista toimeentuloa. Indeksijäähdytys on merkittävä leikkaus etuuksiin ajassa, jolloin kuluttajahinnat jatkavat nousua. Kyseessä on iso leikkaus opiskelijoiden ostovoimaan. Monet opiskelijat ovat tällä hetkellä poikkeuksellisen velkaantuneita. Velkaantuminen vaikuttaa opiskelijoiden toimeentuloon myös opiskelun jälkeen, jolloin riski joutua velkakierteeseen kasvaa. Näin PAM esittää, että opintolainan korkokattoa tulisi selvittää.

Lausunnonantajan näkemykset opintorahan huoltajakorotuksen korottamisesta

PAM kannattaa hallituksen esitystä opintorahan huoltajakorotuksen korottamisesta. PAM kuitenkin korostaa, että sen merkitys on erityisen pieni, sillä samanaikaisesti jäähdytetään indeksikorotus ja leikataan yleistä asumistuesta. Lisäksi asumistuen suojaosan poistamisen myötä heikennetään opiskelijoiden opintojen ohella tehtävän työn kannattavuutta. Näin tämä korotus ei pysty yksin paikkaamaan opiskelijoille suunnattujen leikkausten yhteishintaa.

Lausunnonantajan näkemykset opintolainan valtioneuvoston korottamisesta

PAM ei vastusta valtioneuvoston korottamista, mutta samalla huomauttaa, että opintotuki on nykyään opintorahaan kohdistuneiden leikkausten myötä huomattavan lainapainotteinen. Opintolainakanta on noussut hälyttävän suureksi.

Palvelualat työllistävät paljon opiskelijoita. Jatkossa olisi hyvä pohtia ja selvittää, pitäisikö opintotuen tulorajaa nostaa, jotta mahdollistettaisiin opiskelijoille toimeentulo työllä ja vahvistetaan heidän työllistymistään myös opintojen aikana. Samalla vahvistetaan opiskelijoiden taloutta ilman lainoja ja sitä, että lainat seuraavat läpi elämän.

Lausunnonantajan näkemykset muiden kuin korkeakouluopiskelijoiden opintolainan lukukausikohtaisten nostokertojen lisäämisestä

PAMilla ei ole tähän lausuttavaa. PAM kuitenkin esittää, että opintolainahyvityksen määrä korotetaan niille opiskelijoille, jotka saavat opinnot valmiiksi määräajassa. Lisäksi PAM esittää, että opintolainan korkokattoa tulisi selvittää.

Lehtimäki Nora
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry